

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

ГЈЫКАТА КУШТЕТУЕСЕ

УСТАВНИ СУД

CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 18 dhjetor 2015

Nr. ref.:RK869/15

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

né

Rastin nr. KI58/15

Parashtrues

Islam Çerkini

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 210/2014, të 19 shkurtit 2015

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare, dhe
Bekim Sejdiu, gjyqtar

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtrues i kërkesës është z. Islam Çerkini nga fshati Bibaj, komuna e Ferizajt, i përfaqësuar nga znj. Zejnepe Zenuni, avokate nga Ferizaj.

Vendimi i kontestuar

2. Vendimi i kontestuar është Aktgjykimi i Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 210/2014, i 19 shkurtit 2015.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të kontestuar, për të cilin parashtruesi i kërkesës pretendon se i ka shkelur të drejtat e garantuara me Kushtetutën e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Kushtetuta), sipas nenit 3 [Barazia para Ligjit], nenit 7 [Vlerat], nenit 24 [Barazia Para Ligjit] dhe nenit 46 [Mbrojtja e Pronës], si dhe sipas nenit 1 të Protokollit 1 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejmë: KEDNJ).

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 në lidhje me nenin 21.4 të Kushtetutës, nenin 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejmë: Ligji), dhe në rregullin 29 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 12 maj 2015, parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Gjkata).
6. Më 29 qershor 2015, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtarin Almiro Rodrigues gjyqtar rapportues dhe Kolegjin shqyrtyues, të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Arta Rama-Hajrizi dhe Bekim Sejdiu.
7. Më 29 korrik 2015, Gjkata njoftoi parashtruesin për regjistrimin e kërkesës dhe i dërgoi një kopje të kërkesës Gjykatës Supreme.
8. Më 14 tetor 2015, Kolegi shqyrtyues e shqyrtoi reportin e gjyqtarit rapportues dhe i rekomandoi Gjykatës në përbërje të plotë ta deklarojë kërkesën të papranueshme.

Përbledhja e fakteve

9. Më 12 shtator 1979, babai i parashtruesit të kërkesës A. Ç. (tani i ndjerë) ka blerë nga pala e tretë D. M. disa parcela të tokës dhe të malit. Kontrata e shitblerjes ka mbetur e paformalizuar. Që nga atëherë kjo pasuri është në disponim, dhe shfrytëzohet pa asnjë pengesë nga babai i parashtruesit dhe më pas, nga vetë parashtruesi i kërkesës.
10. Më 26 korrik 2006, babai i parashtruesit parashtroi padi në Gjykatën Komunale në Ferizaj për vërtetim të pronësisë bazuar në kontratën për shitblerje të vitit 1979 dhe për mbajtje në mirëbesim të patundshmërisë për më shumë se 30 (tridhjetë) vjet.

11. Më 24 dhjetor 2012, Gjykata Komunale në Ferizaj (Aktvendimi T. nr. 340/12) shpalli parashtruesin e kërkesës trashëgimtar të vetëm të gjithë pasurisë së prindërve të tij.
12. Më 28 dhjetor 2012, Gjykata Komunale në Ferizaj gjatë seancës përgatitore për Rastin C. nr. 433/06 me vendim kishte bërë ndryshimin subjektiv të padisë, duke ia njojur parashtruesit të kërkesës statusin e paditësit.
13. Më 30 prill 2013, Gjykata Themelore në Ferizaj (Aktgjykimi C. nr. 433/06) aprovoi, si të bazuar, padinë e parashtruesit të kërkesës dhe e shpalli parashtruesin pronar të parcelave të tokës, që ishin objekt i padisë.
14. Gjykata Themelore theksoi se “*paditësi, me prova të besueshme, ka provuar faktin se parardhësi i paditësit dhe tanë vetë paditësi, ka mbajtur në posedim me mirëbesim të plotë pronën kontestuese që nga viti 1979 e deri në vitin 2006 (kur ka ushtruar padinë), pra më shumë se 20 vjet*”.
15. Gjykata Themelore konkludoi më tej se “*ekzistimi i dëshmisë së shkruar, në formën dhe nivelin juridik, aq sa akterët prezant të marrëveshjes së shitblerjes, kanë pasur nivel të njohjes së një veprimi juridik apo arsimor, por që në mënyrën e tyre, të thjeshtë, origjinale dhe autentike, kanë pasqyruar qartë se po kryejnë përkatësisht po konstatojnë me shkrim aktin e shitblerjes, për të cilën paditësi A. C. dhe paditësja D. K., gojarisht e kishin kryer*”.
16. Më 17 qershor 2013, përfaqësuesi i palës së tretë D. M. ka parashtruar ankesë në Gjykatën e Apelit për shkak të shkeljes esenciale të dispozitave të procedurës kontestimore, vërtetimit të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike dhe shkeljes së ligjit.
17. Më 21 mars 2014, Gjykata e Apelit (Aktgjykimi AC. nr. 1913/13) aprovoi ankesën e palës së tretë D. M. dhe ndryshoi Aktgjykimin e Gjykatës Themelore, ashtu që padinë e parashtruesit e refuzoi si të pabazuar në tërsi.
18. Gjykata e Apelit arsyetoi se kontrata e shitblerjes “*pa përshkrim të paluajtshmërisë objekt i kontratës, pa konstatim se çmimi i shitblerjes është paguar nga blerësi e sidomos ajo çka është më kryesore pa nënshkrimin e saj nga palët kontraktuese, sipas mendimit të kësaj gjykate, nuk paraqet kontratë të shitblerjes sepse kjo kontratë nuk i përbën të gjitha elementet e një kontrate dhe e njëjtë nuk ka mundur të prodhojë efekte juridike ndaj palëve kontraktuese*”.
19. Gjykata e Apelit e ka vlerësuar si të pabazuar edhe qëndrimin juridik të Gjykatës Themelore për posedim të pronës në mirëbesim për një periudhë të gjatë kohore “*sepse paditësi, sipas rregullave nga e drejta pronësore me mbajtje nuk ka mundur ta fitojë të drejtën e pronësisë*”.
20. Parashtruesi i kërkesës parashtroi në Gjykatën Supreme kërkesë për revizion për shkak të zbatimit të gabuar të së drejtës materiale.

21. Më 19 shkurt 2015, Gjykata Supreme e Kosovës (Aktgjykimi Rev. nr. 210/2104) refuzoi, si të pabazuar, kërkesën e parashtruesit për revizion.
22. Gjykata Supreme theksoi se "*gjykata e shkallës së dytë ka zbatuar në mënyrë të drejtë të drejtën materiale, kur ka ndryshuar aktgjykimin e gjykatës së shkallës së parë dhe ka aprovuar ankesën e të paditurve dhe se aktgjykimi i goditur nuk përmban shkelje thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore ngase kjo Gjykatë ka vlerësuar të gjitha pretendimet ankimore dhe ka vlerësuar faktet relevante dhe në arsyetim të aktgjykimit të goditur ka dhënë arsyë të mjaftueshme të cilat i pranon edhe kjo Gjykatë*".

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

23. Parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktgjykimi i Gjykatës Supreme i ka shkelur të drejtat e tij të garantuara me nenin 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës dhe me nenin 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së.
24. Parashtruesi i kërkesës pretendon se me Aktgjykimin e kontestuar ai është diskriminuar në gëzimin e të drejtave pronësore dhe me të njëjtin është cenuar parimi i sigurisë juridike dhe standardi i arsyetimit të vendimit.

Pranueshmëria e kërkesës

25. Gjykata së pari vlerëson nëse parashtruesi i kërkesës ka përbushur kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.
26. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, i cili parashesh:

"Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj".

27. Gjykata, gjithashtu, i referohet nenit 48 [Saktësimi i kërkesës] të Ligjit, i cili parashesh:

"Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj".

28. Gjykata gjithashtu merr parasysh rregullin 36 të Rregullores së punës, i cili parashesh:

"(1) Gjykata mund ta shqyrtojë një kërkesë nëse: (d) kërkesa arsyetohet prima facie ose nuk është qartazi e pabazuar.

dhe

(2) Gjykata do të deklarojë një kërkesë si qartazi të pabazuar, nëse bindet se: (d) parashtruesi nuk dëshmon në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij".

29. Gjykata rikujton se parashtruesi i kërkesës pretendon se me Aktgjykimin e kontestuar Gjykata Supreme “*Ka diskriminuar kerkuesin në gjëzimin e të drejtës së pronës; Ka cenuar parimin e sigurisë juridike; dhe ka shkelur standardin e arsyetimit të vendimit të saj*”.
30. Megjithatë, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës nuk ka shpjeguar si dhe pse me Aktgjykimin e kontestuar ai është diskriminuar dhe si dhe pse është shkelur parimi i sigurisë juridike dhe standardi i arsyetimit.
31. Përveç kësaj, Gjykata vëren se pretendimet e parashtruesit të kërkesës janë mbështetur në “*konstatimin e gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike dhe në aplikimin e gabuar të së drejtës materiale*”. Në të vërtetë, këto pretendime bazohen në argumente lidhur me vërtetimin e fakteve dhe zbatimin e ligjit.
32. Në këtë drejtim, Gjykata thekson se nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese të merret me gabimet e faktit ose të Ligjit (ligjshmërisë) që pretendohet të janë bërë nga Gjykata Supreme, përveç dhe për aq sa ato mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura me Kushtetutshmëria).
33. Gjykata rikujton se Gjykata Supreme konsideroi se Gjykata e Apelit “*ka ofruar arsyetimin e aktgjykimit [të kontestuar], të cilat i pranon edhe kjo gjykate*”. Prandaj, Gjykata Supreme gjithashtu pranoi se “*kjo kontratë nuk i përbën të gjitha elementet e një kontrate dhe e njëjta nuk ka mundur të prodhojë efekte juridike ndaj palëve kontraktuese*”.
34. Gjykata konsideron, se Gjykata Supreme u është përgjigjur arsyeve të ankesës së parashtruesit me një arsyetim të detajuar lidhur me refuzimin e kërkesëpadisë së parashtruesit.
35. Në përgjithësi, parashtruesi i kërkesës nuk ka arsyetuar si dhe pse me përfundimin e Gjykatës Supreme lidhur me pasojat juridike të mungesës së “*të gjitha elementeve të kontratës*” ai ishte diskriminuar dhe janë shkelur parimi i sigurisë juridike dhe standardi i arsyetimit.
36. Më konkretisht, Gjykata konsideron se Gjykata Supreme elaboroi gjerësisht konceptin e fitimit të pretenduar të të drejtave pronësore nëpërmjet kontratës së shitblerjes dhe posedimin e pronës në mirëbesim për një periudhë të gjatë kohore.
37. Përveç kësaj, Gjykata vëren se gjykatat e rregullta nuk e kanë shpallur parashtruesin e kërkesës pronar të pronave kontestuese. Në një situatë të tillë, nuk mund të kishte ardhur deri te shkelja e pretenduar e nenit 46 të Kushtetutës [Mbrojtja e Pronës] ose e nenit 1 të Protokollit 1 të KEDNJ-së.
38. Gjykata vëren, se parashtruesi nuk paraqiti asnjë provë për të mbështetur pretendimin se është shkelur e drejta e tij për barazi para ligjit. Në këtë drejtim, Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës ka pasur mundësi të shumta për të paraqitur pretendimet e tij në gjykatat e rregullta. Prandaj, pretendimi se parashtruesi i kërkesës ishte diskriminuar me aktgjykimin e kontestuar nuk mund të merret parasysh.

39. Në të vërtetë, Gjykata vlerëson se parashtruesi i kërkesës nuk e ka ndërtuar pretendimin për diskriminim “*në bazë të racës, ngjyrës, gjinisë, gjuhës, fesë, mendimeve politike ose të tjera, prejardhjes kombëtare a shoqërore, lidhjes me ndonjë komunitet, pronës, gjendjes ekonomike, sociale, orientimit seksual, lindjes, aftësisë së kufizuar ose ndonjë statusi tjeter personal*”, në pajtim me nenin 24.2 të Kushtetutës.
40. Siç u cek më lart, Gjykata vëren se në Aktgjykimin e Gjykatës Supreme janë analizuar në mënyrë të detajuar argumentet e parashtruesit në revizion lidhur me vërtetimin e faktave dhe zbatimin e ligjit. Prandaj, e drejta për një vendim të arsyetuar nuk është shkelur, siç pretendohet nga parashtruesi i kërkesës.
41. Për këtë arsy, Gjykata konsideron, në përgjithësi dhe konkretisht, se parashtruesi i kërkesës as nuk ka ofruar dëshmi të cilat do të tregonin shkeljen e të drejtave të tij kushtetuese (Shih, *Vanek kundër Republikës Sllovene*, nr. 53363/99, Vendimi i GJEDNJ-së, i 31 majit 2005); dhe as nuk e ka mbështetur pretendimin se procedurat në Gjykatën Supreme kanë qenë të padrejta apo arbitrale (Shih rastin *Shub kundër Lituanisë*, Nr. 17064/06, GJEDNJ, Vendim i 30 qershorit 2009).
42. Gjykata Kushtetuese përsërit se nuk vepron si gjykatë e shkallës së katërt, përkitazi me vendimet e nxjerra nga Gjykata Supreme për çështje faktike dhe juridike (ligjshmëria). Është detyrë e gjykatave të rregullta t'i interpretojnë dhe zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale. (Shih rastin *García Ruiz kundër Spanjës*, Nr. 30544/96, GJEDNJ, Aktgjykim i 21 janarit 1999, shih gjithashtu Rastin nr. KI70/11, parashtrues: *Faik Hima, Magbule Hima, dhe Bestar Hima*, Aktvendim për papranueshmëri i 16 dhjetorit 2011).
43. Si përbledhje, Gjykata konstaton se në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 48 të Ligjit dhe në pajtim me rregullin 36 paragrafi (1) (d) dhe (2) (b) dhe me rregullin 56 (2) të Rregullores së punës, kërkesa është qartazi e pabazuar dhe duhet të deklarohet e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 48 të Ligjit dhe rregullat 36 (2) (b) dhe 56 (2) të Rregullores së punës, më 14 tetor 2015, njëzëri

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË kërkesën të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrta, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Almiro Rodrigues

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Arta Rama-Hajrizi